

Trafi

Liikenteen turvallisuusvirasto

www.trafi.fi/vastuullisuusmalli

Maaseudun ateria- ja elintarvikekuljetukset pk-yritysten näkökulmasta –
asiantuntijatyöpaja, 18.9.2018

Marke Lahtinen
Tutkinnot ja ammattiliikenne- -yksikkö

*Vastuullinen liikenne.
Rohkeasti yhdessä.*

- Vastuullisuusmallin lähtökohdat
- Mikä vastuullisuusmalli on?
 - Kuljetusyrityksen vastuullisuustodistus
- Miten tilaaja voi hyödyntää vastuullisuusmallia?
- Kuljetusyritysten kokemuksia vastuullisista toimintatavoista

Vastuullisuusmallin lähtökohdat

- Tavoitteena vastuullisen ammattiliikenteen edistäminen
- Yhtenäinen käsitys vastuullisesta kuljetustoiminnasta
- Vastuullisuusmallia voivat hyödyntää
 - kuljetusyrietykset ja kuljetusten tilaajat
 - pienet, keskisuuret ja suuret toimijat
 - tavara- ja henkilöliikenteen toimijat
- Kehitetty yhteistyössä alan toimijoiden kanssa
- Vapaaehtoinen ja maksuton

Mikä vastuullisuusmalli on?

Tieliikenteen kuljetusyritysten vastuullisuusmalli

Vastuullisen toiminnan osa-alueet
Taloudellinen toimintakyky
Johdon sitoutuminen vastuullisuuteen
Vastuut määritelty turvallisuus-, ympäristö- ja laatu-asioiden osalta
Tavoitteet asetettu turvallisuus-, ympäristö- ja laatuasioille
Riskienhallinta
Osaamisen hallinta
Kaluston vaatimustenmukaisuus, kunto ja huolto
Poikkeamatilanneohjeistus- ja raportointi, hätätilanneohje
Järjestelmällinen tiedon keruu ja analysointi
Säännöllinen yhteenveto turvallisuus-, ympäristö- ja laatuasioista
Vastuullisuuden jatkuva kehittäminen

- Perustuu järjestelmälliseen johtamiseen ja jatkuvaan kehittymiseen
- Huomioi yritys vastuun taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöulottuvuudet
- Vastuullisen toiminnan osa-alueet ja vähimmäisedellytykset
- Toteutustapa yrityksen valittavissa

Miten tilaaja voi hyödyntää vastuullisuusmallia?

Tieliikenteen vastuullisuusmalli hyödyttää tilaajaa

Vastuullisuusmallin avulla saadaan kuljetuspalveluiden ostajan ja kuljetusyritysten käyttöön yhtenäinen käsitys vastuullisesta kuljetustoiminnasta.

Kuljetustoiminnan vastuullisuutta voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta ja monin eri tavoin. Yhtenäinen käsitys hyödyttää eri osapuolia, sillä se yhdenmukaistaa ja selkiyttää asiaan liittyvää vuorovaikutusta ja tiedonvälittoa.

Vastuullisuusmalli tarkastelee kuljetustoimintaa yritystoiminnan ja johtamisen näkökulmasta. Se määrittelee vastuullisen kuljetustoiminnan osa-alueet ja niiden vähimmäisedellytykset.

Vastuullisuusmallissa yhdistyvät kuljetusyrityksen järjestelmällinen johtaminen ja vastuullisuusajattelu. Mallin taustalla on jatkuvan kehittämisen periaate ja se noudattaa yritysvastuun ns. triple bottom line -ajattelua, joka huomioi taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun osa-alueet. Yritysvastuuajattelun mukaisesti yritys pyrkii vapaaehtoisesti toimimaan vastuullisemmin kuin mitä lain vähimmäisvaatimukset edellyttävät.

Vastuullisuusmalli on vapaasti käytettävissä Trafin verkkopalvelussa

www.trafi.fi/vastuullisuusmalli

Kun kuljetusyritys täyttää vastuullisen kuljetustoiminnan edellytykset, se voi liittyä vastuullisuusmalliin. Osoituksena tästä yritys saa käyttöönsä Kuljetusyrityksen vastuullisuustodistuksen ja Vastuullinen kuljetusyritys -tunnuksen. Kuljetusyrityksen vastuullisuustodistus on maksuton.

Tukilaineiston avulla voi arvioida toiminnan vastuullisuutta. Aineisto sisältää myös ohjeistusta ja esimerkkejä toiminnan mittaamiseksi ja kehittämiseksi.

Vastuullisuusmalli on kehitetty Trafin johdolla yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Miten tilaaja voi hyödyntää vastuullisuusmallia?

Tilaaja valitsee kuljetuspalveluiden tuottajat vastuullisuusjärjestyksensä mukaisesti sekä seuraa kuljetusyritysten toimintaa sopimuskauden aikana ja kehittää toimintaa haluamansa suuntaan.

Vastuullisuusmallia voi hyödyntää esimerkiksi kilpailutuksen suunnittelussa, tarjousten vertailussa, sopimuksen osana sekä vuorovaikutuksen ja raportoinnin osana:

- **arvioi**, miten kuljetusyritys täyttää vastuullisen kuljetustoiminnan edellytykset
- **huomioi** Kuljetusyrityksen vastuullisuustodistus
- **seuraa** vastuullisuusmittareita sopimuskauden aikana ja tunnista kehittämismahdollisuuksia
- **hyödynnä** vastuullisuusmallin tukimateriaalia tilaaja-kuljetusyritys-rajoittaman kehittämisen apuvälineenä.

Tieliikenteen kuljetusyritysten vastuullisuusmalli

Vastuullisen toiminnan osa-alueet

Taloudellinen toimintakyky
Johdon sitoutuminen vastuullisuuteen
Vastuu lähtökäly turvallisuus-, ympäristö- ja laatuasioiden osalta
Työväköt asetettu turvallisuus-, ympäristö- ja laatuasioille
Riskienhallinta
Osoitusten hallinta
Kaluston väärinkäyttö, kunto ja huolto
Pokkasmatkailun ohjeistus- ja raportointi, häätäjäennuste
Järjestelmällinen tiedon keruu ja analysointi
Sääntöjen yhtenäinen turvallisuus-, ympäristö- ja laatuasioiden
Vastuullisuuden jatkuva kehittäminen

- **Arvioi** vastuullisen kuljetustoiminnan edellytyksien täyttymistä
- **Huomioi** vastuullisuustodistus
- **Tutustu** vastuullisuusmittareihin
- **Hyödynnä** tukimateriaali
 - Henkilöliikenne
 - Tavaraliikenne
 - Energiatehokkuus
 - Kuljetusten tilaaja

www.trafi.fi/vastuullisuusmalli
kuljetusten tilaajille

Kuljetusyrietysten kokemuksiä vastuullisista toimintatavoista

Vastuullisuuden nykytila kaupallisessa tieliikenteessä 2017

Mitä hyötyä olette saaneet turvallisuus- ja ympäristöasioita parantavista toimintatavoista?

(N=565)

[Lähde: Kuljetusyrietysten vastuullisuuskyseily 2017](#)

Kuljetusten tilaaja, huomio tilaajan lakisääteiset velvollisuudet

Vastuullisuusmallin käyttöön ei ole lakisääteistä velvoitetta, mutta vastuullisuusmalliin liittyviltä yrityksiltä edellytetään lakien noudattamista. Kuljetusyrityksen kuuluminen vastuullisuusmalliin ei kuitenkaan poista vastuuta, jotka kuljetusten tilaajille on määritelty lainsäädännössä. Tilaajan on siis huolehdittava tilaajavastuulain ja liikennepalvelulain tilaajaa koskevien kohtien toteutumisesta, vaikka kuljetusyritys kuuluisikin vastuullisuusmalliin.

Vastuullisuusmalli tarkastelee yritystoiminnan vastuullisuutta kokonaisuudessaan. Tutustu tarkemmin,

miten kuljetusten tilaaja voi hyödyntää vastuullisuusmallia arvioidessaan kuljetustoiminnan vastuullisuutta **Vastuullisuusmalli kuljetusten tilaajille**.

Tilaajavastuulaki asettaa velvoitteita kuljetusalalla

- **Tilaajavastuulain** perusteella tilaajilla on lakisääteinen velvoite selvittää sopimuskumppanin taustat ennen sopimuksen tekoa. Lain tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista, kertoo tarkastaja Taru **Rikula** Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilaajavastuu-tiimistä. Tiimi valvoo tilaajavastuun toteutumista koko Suomessa. Valvonnassa tehdään myös yhteistyötä muiden viranomaisten kuten verottajan, poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen kanssa.

Testaa tietosi tilaajavastuusta www.tyosuojelu.fi/harmaa-talous/tilaajavastuu/testaa-tietosi

Tutustu tarkemmin: www.tyosuojelu.fi/harmaa-talous/tilaajavastuu

Vastuullisuusmallin ensimmäinen valvontakierros käynnistynyt

Kuljetusyrityksen vastuullisuustodistus on voimassa kolme vuotta sen myöntämisestä. Trafi valvoo edellytysten täyttymistä vastuullisuustodistuksen voimassaoloaikana.

Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että yritykset ovat edelleen sitoutuneita vastuullisuusmallin periaatteiden ja vähimmäisedellytysten mukaiseen toimintaan. Samalla kuljetusyritykselle tarjoutuu tilaisuus tarkastella toimintaansa sekä ilmoittaa esimerkiksi vastuullisuusmallin kannalta oleellisista muutoksista.

Viedään kuljetusalan vastuullisuutta yhdessä eteenpäin

www.trafi.fi/vastuullisuusmalli

- **Tilaa uutiskirje**

Kysymyksiä & kommentteja

www.trafi.fi/vastuullisuusmalli
vastuullisuusmalli@trafi.fi

mikko.vastila@trafi.fi
marke.lahtinen@trafi.fi
enni.lehtinen@trafi.fi

Liikenteen turvallisuusvirasto

Kumpulantie 9, 00520 Helsinki

PL 320, 00101 Helsinki

Puhelin 029 534 5000

www.trafi.fi

Kiitos yhteistyöstä.